

A N K I E T A

SŁOWNIKA POLSKI WALCZĄCEJ NA KRESACH PÓŁNOCNO-WSCHODNICH II RP

1. SPERSKI Aleksander s. Bronisława i Zofii z Moczulskich ps. SZARY;
2. ur. I kwietnia 1916 r. w m. Miskrynia woj. wileńskiej ;
3. zm. 15 czerwca 1994 r. w Olsztynie ;
4. urodził się w rodzinie zubożałej szlachty wileńskiej, ukończył gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta w Wilnie i w 1935 r. otrzymał świadectwo dojrzałości. W latach 1936-37 pełnił służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy i 8I pp w Grodnie. W 1939 r. odbył dwukrotne ćwiczenia, zimowe i letnie i w 1940 r. w styczniu miał otrzymać nominację oficerską. Międzyczasie pracuje w Urzędzie Pocztowym ROŚ.
5. 25 sierpnia 1939 r. otrzymuje powołanie do 8I pp i bierze udział w kampanii wrześniowej, po zakończeniu której wraca do Niemna do miejsca zamieszkania matki. W Niemnie wstępuje do podziemnej organizacji niepodległościowej. W kwietniu 1940 r. aresztowany przez NKWD, skazany na 15 lat i uwięziony w Mińsku Litewskim. Wybuch wojny niemiecko-sowieckiej umożliwia ucieczkę i powrót do Niemna, następnie do Wilna. Od 1941 r. do 1944 r. ukrywa się na terenie gminy mejszagolskiej;
6. nie ;
7. w 1943 r. przebywając w m. Marianowo /majątek p. Kosińskich/ zostaje zaprzysiężony przez członka siatki konspiracyjnej AK p. Maculewicza i przyjmuje pseudonim "Szary". Pełni funkcję magazyniera broni i instruktora szkolenia strzeleckiego. Wiosną 1944 r. zostaje przydzielony do konnego oddziału partyzanckiego "Groma" / OR-I, I zgrupowanie/. W czasie operacji "Ostra Brama" oddział zajmuje stanowiska na południowy wschód od Wilna, spełniając zadanie osłony. Po okrążeniu oddziałów partyzanckich w rej. Turgiele - Miedniki i rozbrojeniu przez wojska NKWD, internowanych przetransportowano do m. Kaługa. Po okresie szkolenia wojskowego, odmowie złożenia przysięgi sowieckiej, władze stwierdziły, że partyzanci polscy nie są godni "pomierać za rodzinę" i skierowano ich do katorżniczej pracy w lesie. 20 grudnia 1945 r. internowanych przetransportowano do Moskwy a następnie do Brześcia i Białej Podlaskiej. Tu pracownicy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego przejęli transport, internowanym robiono zdjęcia i wystawiano dokumenty stwierdzające zwolnienie z internowania;
8. nie ;
9. aresztowany przez Niemców w 1942 r. ucieka i ukrywa się w rejonie Mejszagoły, dwukrotnie aresztowany przez NKWD w kwietniu 1940 r. i lipcu 1944 r.

IO. nie ;

II. Po powrocie w 1946 r. z łagru, zamieszkuje z matką i siostrami w m. Smardzewo, następnie przeprowadza się z rodziną do Szczecina. Podejmuje pracę w Pogotowiu Mostowym przekształconym następnie w Państwowe Przedsiębiorstwo Robót Komunikacyjnych przy budowie mostów na rz. Odrze. Pracując, studiuje w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Szczecinie, którą ukończył w 1950 r. W 1959 r. zaocznie ukończył Technikum Budowlane, uzyskując uprawnienia budowlane. Pracuje w przedsiębiorstwach budowlanych w : Szczecinie, Turku, Kłodawie, Mysłowicach, Wesołej, Katowicach i Olsztynie, gdzie w dniu 1.03.1977 r. przechodzi na emeryturę;

I2. odznaczony : Krzyżem Partyzanckim /17.02.1976/, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945 /15.03.1976/, Medalem "Za udział w Wojnie Obronnej" 1939" /II.02.1982/, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski /17.04.1985/;

I5. legitymacja kombatanta Nr. 0184006 z dnia 1.03.1984 r. Olsztyn;

Opracował na podstawie pisemnego życiorysu i wspomnień z lat 1939 - 1946 siostrzeniec Aleksandra Sperskiego

Janusz Potkański

